

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/199/2018
Identifikačné číslo spisu:	2110210771
Dátum vydania rozhodnutia:	26.08.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:2110210771.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne N. M., bývajúcej v W., zastúpenej JUDr. Jurajom Gavalcom, advokátom, so sídlom v Trnave, T. Tekela 23, proti žalovaným 1/ T. B., bývajúcemu v W., 2/ L. B., bývajúcej v W., žalovaní 1/ a 2/ zastúpení Advokátskou kanceláriou doc. JUDr. Tomáš Strémy, PhD. s.r.o., so sídlom v Bratislave, Šafárikovo nám. 7, IČO: 50 189 697, 3/ L. P., bývajúcej v W., o určenie právneho vzťahu, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 16 C 78/2010, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 3. októbra 2017 sp. zn. 9 Co 219/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaní 1/, 2/ a 3/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 3. mája 2016 č. k. 16 C 78/2010-317 prvým výrokom žalobu žalobkyne zamietol a druhým výrokom jej uložil povinnosť zaplatiť žalovaným náhradu trov konania v sume 149,16 eur na označený účet ich zástupcu, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Po právnej stránke aplikoval § 2 ods. 1, 2, 3 zákona č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam, § 132 ods. 1, § 135aa, § 134, § 856 ods. 3 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. - ďalej aj „OZ“), § 115, § 116 ods. 1, § 145, § 562, § 566 Občianskeho zákonníka (zákon č. 141/1950 Zb.) a Uhorského obyčajového práva platného na Slovensku a Podkarpatskej Rusi v súvislosti s vydržaním nehnuteľností právnymi predchodcami žalovaných. Vecne argumentoval tým, že žaloba žalobkyne o určenie, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k. ú. W. G., zapísané Správou katastra A. v LV č. XXXX, parc. č. 1609, zapísané v LV č. XXXX, parcela č. 1608 a parcela č. 1607, patria do dedičstva po poručníkovi T. M., narodenom H., ktorý bol rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 20 P 331/2009-48 zo dňa 3. júna 2011, právoplatným dňa 5. júla 2011, vyhlásený za mŕtveho a ktorého dátum smrti bol určený dňom H., nie je dôvodná. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že vlastníkom sporných pozemkov bol U. M. (otec právneho predchodcu žalobkyne T. M.), ktorý bol zapísaný v pozemkovej knihe. Vlastník zanechal závet zo dňa 11. septembra 1945, na základe ktorého sporné vlastníctvo malo po jeho smrti pripadnúť

T. M., 37-ročnému v tom čase v J.. V konaní bolo preukázané, že rodina žalovaných užívala nehnuteľnosti nepretržite, dlhodobo a nerušene, naopak žalobkyňa i celá jej rodina o uvedené nehnuteľnosti nejavila záujem, tieto neužívali, neudržiavali, neplatili za ne dane, ani poplatky. Poukázal na podmienky oprávnenej držby, ktorá sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí, ak tu bol domnelý právny dôvod, teda ide o to, aby bol držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu takýto právny dôvod svedčí, pritom nedostatočnosť oprávnenej držby musí preukázať druhá strana. Počiatok dobromyseľného užívania právnymi predchodcami žalovaných je potrebné považovať od roku 1945. Právni predchodcovia žalovanej 2/ vniesli ornú pôdu do JRD, nie predchodcovia žalobkyne, táto neplatila ani dane a poplatky, neuzatvárala nájomné zmluvy, na pozemkoch nepracovala a tieto neužívala. Právni predchodcovia pozemky nielen že neužívali, ale žiadnym spôsobom nezasahovali do ich užívania - mali pritom vedomosť o tom, že T. M. je v zahraničí, o pozemky sa teda objektívne nestaral, ktorá starostlivosť bola zabezpečená zo strany pôvodných kupujúcich. Zo závetu a obsahu dedičského spisu je nesporné, že U. M. pred spísaním závetu svojich potomkov vyplatil a rozdelením nehnuteľností svoj majetok vysporiadal, písomnou formou závetu toto rozdelenie majetku v záujme právnej istoty potvrdil. Svedčí o tom i samotné znenie závetu, kde sa konštatujú majetkové hodnoty, ktoré jeho deti už nadobudli. To potvrdzuje, že T. M. už vystupoval ako osoba oprávnená s nehnuteľnosťami nakladať. Uvedené skutočnosti teda potvrdzujú, že manželia W. (rodičia žalovanej 2/) do držby nastúpili dobromyseľne, čo nebolo v konaní relevantne vyvrátené a žalobkyňa, na ktorej spočívalo dôkazné bremeno, mala vyvrátiť, že nešlo o dobromyseľnú držbu. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno a jej tvrdenia boli vykonanými dôkazmi vyvrátené. Žalobkyňa relevantným spôsobom nevyvrátila a nespochybnila skutočnosť, že právni predchodcovia žalovanej 2/ boli pri nástupe do držby dobromyseľní a skutočne pozemky užívajú od roku 1945, teda došlo k nadobudnutiu vlastníctva vydržaním. Oprávnená držba sa pritom nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí, ak tu bol domnelý právny dôvod (titulus putativus), teda ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu takýto právny titul svedčí. Skutočnosť, že v čase dedenia sa T. M. zdržiaval v zahraničí, nemá za následok nedobromyseľnosť právnych predchodcov žalovaných, ktorí od neho nehnuteľnosť získali, i keď v tom čase nebol skutočným vlastníkom, o čom právni predchodcovia žalovaných vedomosť nemali. V konaní nebolo sporné, že držba bola a je nepretržitá, do podania žaloby nikým nerušená. Ak by právni predchodcovia žalovaných neboli dobromyseľní, ostatní dedičia po U. M. by do tejto držby zasiahli, čo sa však nestalo, a preto je zrejmé, že všetci užívanie pozemku právnymi predchodcami žalovaných a následne žalovanými rešpektovali, nenamietali, čo nasvedčuje tvrdeniam žalovaných. Vzhľadom na uvedené žalobu ako nedôvodnú a nepreukázanú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku zákona č. 99/1963 Z.z. účinného do 30. júna 2016 (ďalej len „O.s.p.“).

2. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 3. októbra 2017 sp. zn. 9 Co 219/2016 prvým výrokom rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo veci samej potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku zákona č. 160/2015 Z.z. účinného od 1. júla 2016, (ďalej len „CSP“) a druhým výrokom rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 289 ods. 1 písm. b/ CSP. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie tu rozhodol nekoncepčne, pretože uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť žalovaným - bez uvedenia ktorým, náhradu trov konania na účet advokáta, avšak je potrebné konštatovať, že na strane žalovaných vystupovali tri subjekty, manželia T. a L. B. a L. P.. Prítom len žalovaní 1/ a 2/ sú zastúpení advokátom. Uviedol, že súd opomenul priznať náhradu trov právneho zastúpenia práve im, no o trovách žalovanej 3/ rozhodnúť úplne opomenul.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého odvodila z § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP. Dovolateľka namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a nedáva odpoveď na ňou namietané zásadné otázky v priebehu konania. V rámci nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP) poukázala na § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a § 421 ods. 1 písm. c/ CSP (oboje vo vzťahu k nadobudnutiu vlastníctva od nevlastníka a vo vzťahu posudzovania dobromyseľnosti pri držbe nehnuteľností vo vzťahu k

nadobudnutiu vlastníctva na základe vydržania). Navrhla, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaní 1/ a 2/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu žiadali dovolanie v celom rozsahu zamietnuť a rozsudok krajského súdu potvrdiť.

5. Žalovaná 3/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že trvá na svojej výpovedi a k uvedenej veci nemá viac čo dodať.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné ako neprípustné odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne (a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania) a subjektívne (osoba oprávnená podať dovolanie). (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344). V CSP sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené subjekty oprávnené podať dovolanie.

12. Vychádzajúc z uvedeného (bod 11. tohto rozhodnutia) dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) a dovolateľka v ňom napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým vo veci samej potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny a v časti o výroku o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP.

13. V danom prípade žalobkyňa prípustnosť dovolania dôvodila vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f/

CSP a porušenie práva na spravodlivý proces oprela o nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu, t. j. namietala jeho nepreskúmateľnosť. Tiež namietala nesprávne právne posúdenie veci (§ 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP).

14. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

17. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom, či mimosporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

18. Dovolací súd v súvislosti s námietkou dovolateľky o porušení § 420 písm. f/ CSP nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu poukazuje na doterajšiu judikatúru najvyššieho súdu - R 111/1998, R 2/2016, ako aj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016, v zmysle ktorých nedostatok odôvodnenia rozhodnutia (nepreskúmateľnosť) bol považovaný len za vlastnosť rozhodnutia súdu, ktorý zmätočnosť rozhodnutia nezakladá.

19. V predmetnej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinstančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP (predtým § 157 ods. 2 O.s.p.). Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

20. V súvislosti s námietkou dovolateľky, že rozhodnutie odvolacieho súdu nedáva odpoveď na zásadné otázky namietané žalobkyňou v priebehu konania, najvyšší súd akcentuje, že samotná skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že všeobecný súd (súd prvej inštancie a odvolací súd) nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“ (napr. *Georgiadis c. Grécko* z 29. mája 1997, *Recueil* III/1997, či rozsudok vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko* *Hiro Balani c. Španielsko*, oba z 9. decembra 1994, *Annuaire*, séria A č. 303 A a č. 303 B).

21. Najvyšší súd vyššie uvedené dopĺňa poukazom na konštatovanie Ústavného súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmatečnosti.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolateľka namieta porušenie § 420 písm. f/ CSP neoprávnene, preto dovolanie v tejto časti bolo potrebné odmietnuť pre neprípustnosť podľa § 447 písm. c/ CSP.

23. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľkou tvrdenou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP, najvyšší súd pristúpil k posúdeniu dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j. že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

24. V ustanovení § 421 CSP je zakotvená záväznosť judikatúry ako nepriama záväznosť vyplývajúca z jej osobitnej povahy, kde rozpor s judikatúrou zakladá možnosť dovolacieho prieskumu. Prípustnosť dovolania je upravená tak, že je toto prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25. V prípade dovolania, prípustnosť ktorého vyvodzuje dovolateľ z § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam. Závery o (ne)prípustnosti dovolania prijíma dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ súdu vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Tento dôvod prípustnosti sa teda viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to konkrétne v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach.

26. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu

právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

27. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť, ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nevymedzí právnu otázku alebo neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane, ale v prípade absencie vymedzenia právnej otázky a bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu, týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 28/2017).

28. Žalobkyňa, zastúpená advokátom, v dovolaní na preukázanie svojho tvrdenia, že odvolací súd pri riešení rozhodujúcej právnej otázky sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, neuvádza v dovolaní žiadne rozhodnutia dovolacieho súdu. Žalobkyňa tak nevymedzuje ňou uvádzaný dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Nie je totiž možné argumentovať tým, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky, od ktorej záviselo jeho rozhodnutie odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, bez toho, aby dovolateľ poukázal na tie rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré pre konkrétnu právnu otázku tvoria ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Ak teda dovolateľka prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j. odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, potom mala v dovolaní výslovne uviesť, od ktorých rozhodnutí dovolacieho súdu predstavujúcich ustálenú súdnu prax sa odvolací súd pri riešení právnej otázky, od ktorej záviselo jeho rozhodnutie, odklonil.

29. Podľa § 447 písm. f/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

30. So zreteľom na uvedené dovolací súd uvádza, že dovolanie žalobkyne v tejto časti bolo potrebné odmietnuť pre neprípustnosť podľa § 447 písm. f/ CSP.

31. Pretože dovolanie nebolo prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, najvyšší súd pristúpil k posúdeniu dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, t. j. že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

32. Dovolateľka v časti dovolania venovanej namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP) odvolacím súdom jednak nesformulovala riadne právnu otázku (či viaceré takéto otázky), od ktorej (ktorých) mal v tejto veci závisieť potvrdzujúci a zrušujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu, najmä chýbalo uvedenie buď rozhodnutia dovolacieho súdu reprezentujúceho jeho ustálenú rozhodovaciu prax alebo viacerých rozhodnutí preukazujúcich stav rozdielnosti rozhodovania dovolacieho súdu.

33. V časti uplatnenia vyššie uvedeného dovolacieho dôvodu je tak daný dôvod na odmietnutie dovolania, pre nesplnenie požiadavky vyplývajúcej z § 432 ods. 2 CSP, t. j. pre nevymedzenie (resp. tu nedostatočne kvalifikované vymedzenie) v čom spočíva nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Právnym posúdením veci je totiž činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris), ktorých riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto

nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, jej interpretáciu alebo jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav. Takáto argumentácia ale v dovolaní žalobkyne (vyjmúc všeobecne prejavový, avšak ničím nepodopretý nesúhlas s názorom nepodporeným o žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu) absentuje. Nevymedzenie dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP je potom dôvodom na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ CSP.

34. Vzhľadom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému podľa § 420 a § 421 CSP nie je prípustné, a preto dovolanie odmietol (§ 447 písm. c/ a f/ CSP) bez toho, aby sa zaoberal vecnou dôvodnosťou podaného dovolania.

35. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.